

Tampereen yliopisto

Informaatiotutkimuksen laitos

TÖRMÄ, SANNA: Yliopistotutkijain Kansallisen elektronisen kirjaston FinELibin käyttö osana tieteellisten elektronisten aineistojen hyödyntämistä: käyttöön vaikuttavien tekijöiden tarkastelua

Pro gradu –tutkielma, 100 sivua, 11 liitesivua

Informaatiotutkimus

Marraskuu 2003

Tutkimuksessa tarkasteltiin suomalaisissa korkeakouluissa toimivien tutkijoiden Kansallisen elektronisen kirjaston FinELibin käyttöä osana muiden tieteellisten elektronisten aineistojen hyödyntämistä. Tutkimuksen tarkoituksena oli saavuttaa tietoa siitä, mitkä eri tekijät vaikuttavat tutkijoiden FinELib –palveluiden ja elektronisten aineistojen käyttöön, millainen painoarvo näillä eri tekijöillä on eri käyttäjäryhmissä ja mistä erot eri käyttäjäryhmien FinELib –palveluiden ja elektronisten aineistojen käytössä johtuvat. Tutkimus suoritettiin vertailemalla eri tieteenaloja, ikäryhmiä ja sukupuolia edustavien ja ammattiasemissa toimivien tutkijoiden elektronisten aineistojen käyttöä. Erityistä huomiota kiinnitettiin elektronisten aineistojen käytön kontekstisidonnaisuuteen.

Tutkimusaineistona käytettiin marraskuussa 2002 FinELibin keräämää www-käyttäjäkyselyaineistoa tutkimukseen soveltuvien osin. 629:n tutkijan antamat vastaukset analysoitiin tilastollisia menetelmiä - kuten ristiintaulukointia ja kaksisuuntaista varianssianalyysiä - hyväksi käyttäen.

Tutkimuksessa selvisi tarjottujen aineistojen arvioidun aihelevanssin vaikuttavan muita tekijöitä voimakkaammin FinELib –palveluiden käytön määrään ja palveluista saatuihin kokemuksiin. Myös vastaajien tieteenalan huomattiin vaikuttavan merkittävästi niin FinELib –palveluiden kuin muiden elektronisten aineistojen käyttöön. Yksilökohtaisten ja ammatillisten tekijöiden - sukupuolen, iän ja ammattiaseman - huomattiin puolestaan vaikuttavan hyvin vähän FinELib –palveluiden käyttöön. Muiden elektronisten aineistojen käyttöön nämä tekijät vaikuttavat hiukan enemmän, mutta silti melko vähän.

Avainsanat: elektroniset kirjastot ; elektroniset aineistot ; elektroniset tieteelliset aikakauslehdet; FinELib ; tutkijat ; ammatillinen tiedonhankinta ; käyttö ; konteksti